

MIDA BARIAATRILISED PATSIENDID VAJAVAD?

ILMAR KAUR

TALLINN 17.01.2019

Eesti
Bariatrilise ja Metaboolse
Kirurgia Selts

SOOVID

VAJADUSED

VÕIMALUSED

Milestones

2004
Esimene lap maopaela operatsioon Eestis Dr Pekka Toloneni poolt (Vaasa, Soome)

2006
Esimene lap sleeve operatsioon Dr Rein Adamsoni poolt
Koostöö Dr Almandas Maleckasega Kaunase ülikooli haiglas

2005

Esimene lap mao bypass operatsioon Eestis Dr T. Ümariku poolt
Esialgne kokkulepe Haigekassaga operatsioonide rahastamise osas

JUHTIVAD KOLLEEGID

BARIAATRILINE TIIM

Eesti
Bariaatrilise ja Metaboolse
Kirurgia Selts

Eesti Bariaatrilise ja Metaboolse Kirurgia Selts

2012

HK hinnakirja kood ja hind bariaatrilistele operatsioonidele
Esimene ravivea kohtuasi kirurgi ja haigla vastu

2016

Bariaatrilise kirurgia Haigekassa ravi- ja patsiendijuhend

2011

Eesti Bariaatrilise ja Metaboolse Kirurgia Seltsi asutamine

2013

Dr Ilmar Kaur valitakse aasta arstiks

BARIAATRILISE PATSIENDI
KÄSITLUS ENNE JA PÄRAST
KIRURGILIST SEKKUMIST

Bariaatriliseks
operatsiooniks valmistumine
ja elu pärast operatsiooni

2017
Esimene bariaatrilise kirurgia alane
rahvusvaheline ekspertkursus Eestis

2017 Saime telesse!

Täna
Bariaatriline kirurgia 8 haiglas 15 kirurgi poolt

Tartu Ülikooli Kliinikum

Ida-Tallinna Keskhaigla

Põhja-Eesti Regionaalhaigla

Lääne-Tallinna Keskhaigla

Pärnu Haigla

Viljandi Haigla

Erahaigla Fertilitas

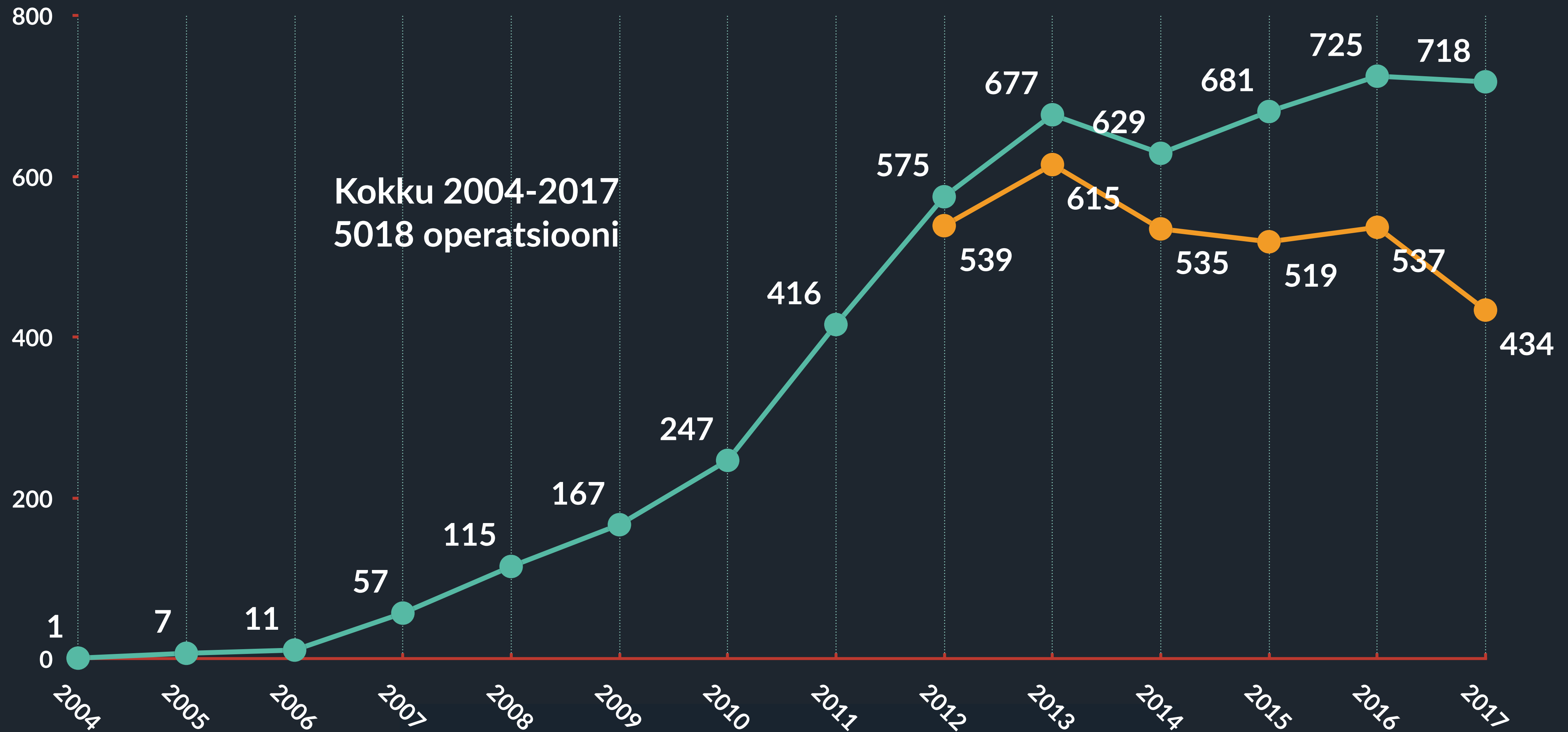
Cristinas Clinic

Bariaatrilised operatsioonid Eestis

Operatsioonide koguarv ja EHK poolt rahastatud operatsioonide arv

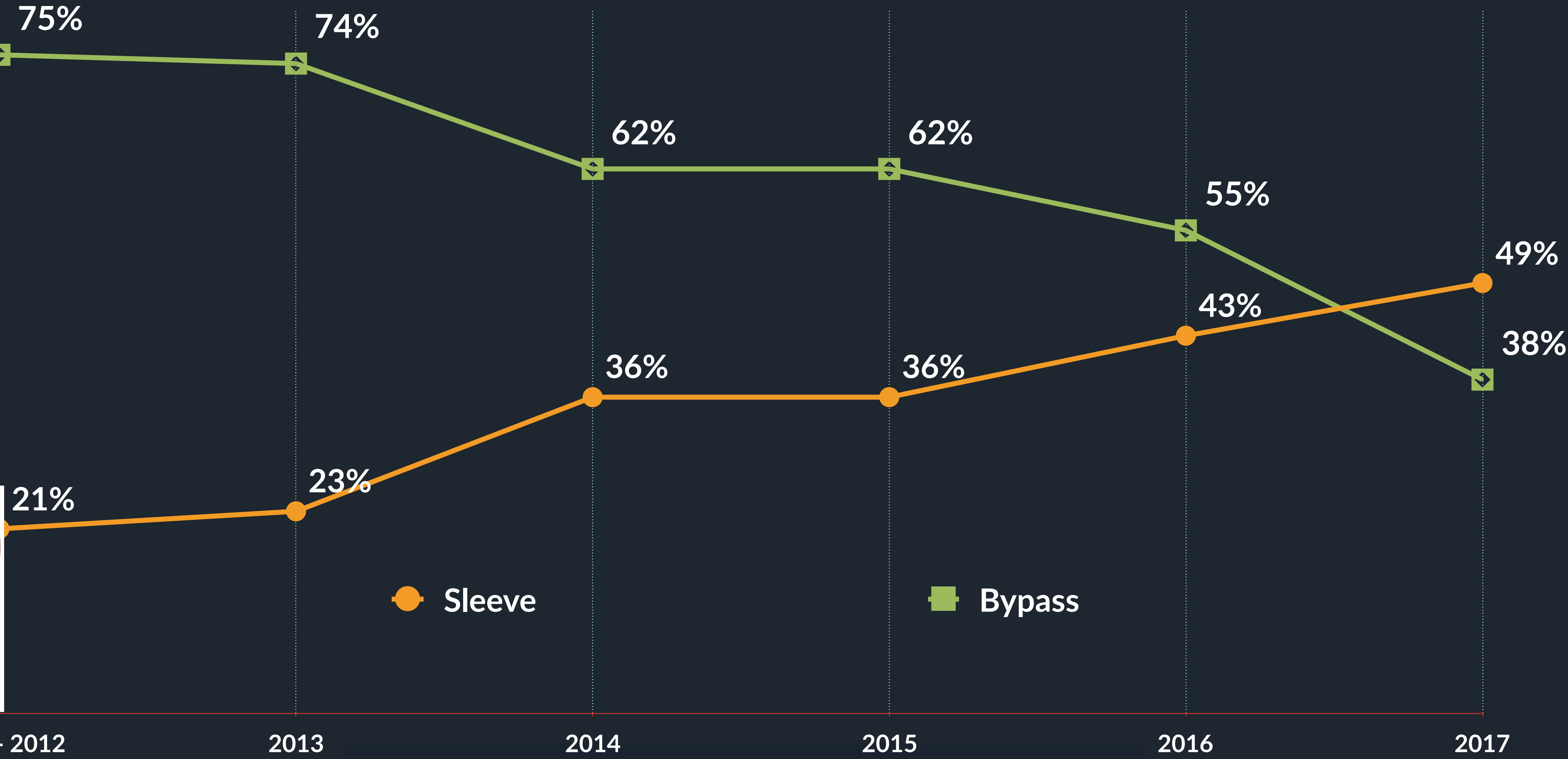
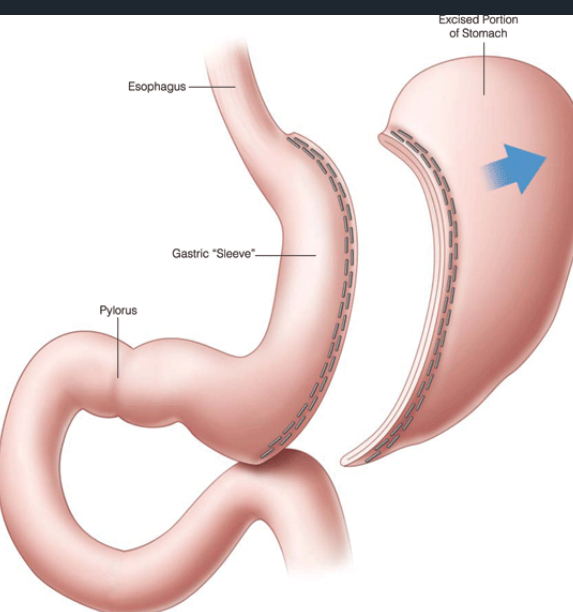
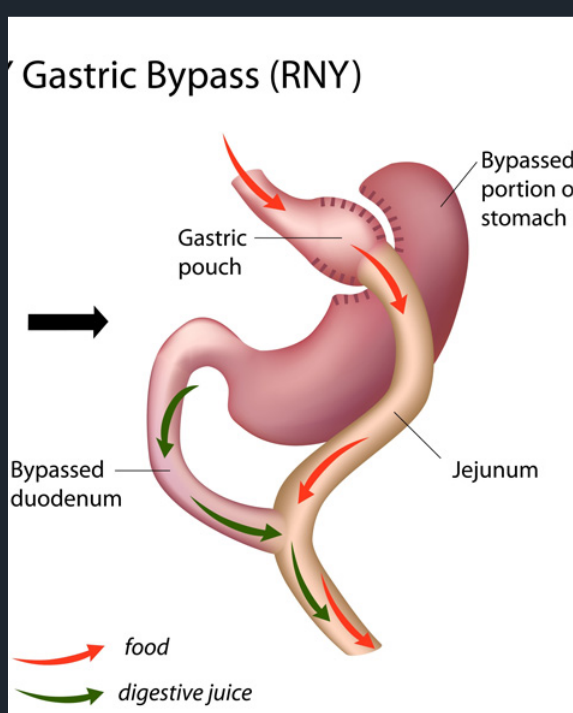
Operatsioone kokku

EHK

Eesti trendid

Sleeve vs Bypass

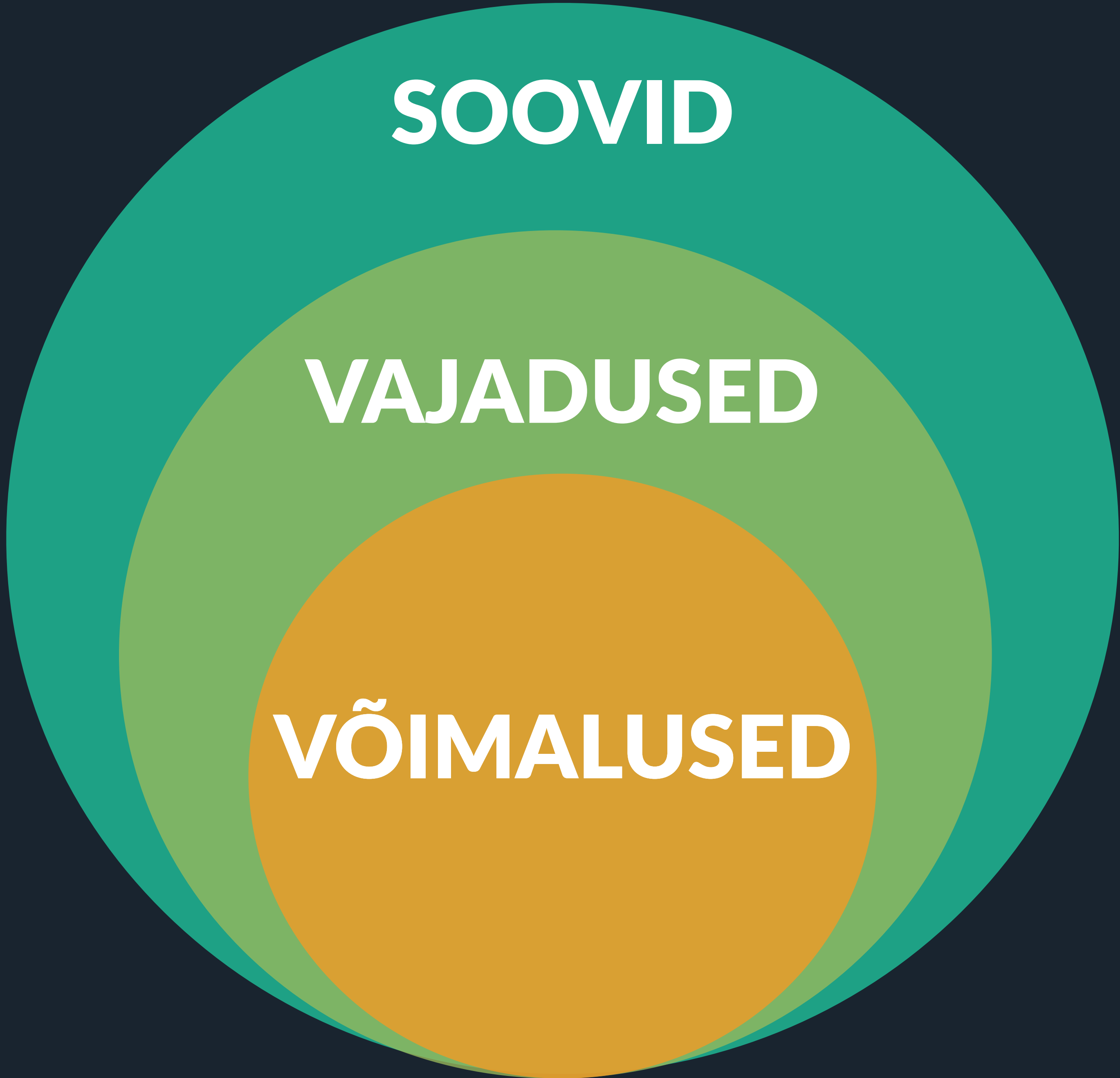
● Sleeve

■ Bypass

90 päeva operatsioonijärgne suremus

Eesti ja teised

Eesti 2017	0,14%	1/718
Eesti 2004 - 2017 (EBMKS 2017)	0,11%	6/5018
Rootsi 2007 - 2015 (SOREG 2015)	0,065%	
USA 2014 (Ann Surg. 2014 Jan; 259(1): 123-130)	0,1%	

Mida bariaatrilised patsiendid soovivad?

Sharman et al. What are the support experiences and needs of patients who have received bariatric surgery? *Health Expet.* 2015;20(1)

Kadri Villemson. "Bariaatriliste patsientide rahulolu nende tervisealase nõustamisega Eestis SA Põhja-Eesti Regionaalhaigla näitel" Diplomitöö. Tallinna Ülikooli Haapsalu Kolledž 2017

Mida bariaatrilised patsiendid soovivad?

Psühholoogiline tugi

Toitumisnõustamine

Tugigrupid

Mentorlus

Liikumisenõustamine

“Patsiendid räägivad”

Kadri Villemson 2017

“

Grupiteraapia oleks kõige parem. Kahjuks elan maal. Kord kuus aga oleks võimalik kindlasti tugigrupis käia

”

“

Psühholoogiline nõustamine. Tegelikult on see lausa hämmastav, mismoodi see kõik psüühikaga seotud on, kõrvalt poleks osanud arvatagi. Õnnetuseks ei ole see aga eriti hästi mõõdetav. Ma arvan, et lisaks perearstidele jmt peaks ka psühhiaatreid ja psühholooge selles vallas koolitama. Kui palju ikkagi reaalselt kõik muutub

”

“

Ma oleks osalenud ilmselt mingis loengu taolises asjas, mis oleks detailsemalt tutvustanud elu peale operatsiooni

”

“

Meelsasti oleksin kohtunud/rääkinud edukalt operatsiooni ja kaalulanguse läbinud isikutega

”

“

Rohkem infot toitainete kohta mida minu organism ei talu. Infot toidulisandite kasutamise kohta - näidustatud, mittesoovitavad. Sama vitamiinide ja mikroelementide kohta

”

Mida bariaatrilised patsiendid vajavad?

Sekkumiste seos kaalulangusega

Psühholoogiline tugi

Toitumisnõustamine

Tugigrupid

Mentorlus

Liikumisnõustamine

Psühholoogiline tugi ja kaalulangus

1

Tugigrupid ja psühhoteraapia seostusid võrdset suurema kaalulangusega

Beck et al. Do Postoperative Psychotherapeutic Interventions and Support Groups Influence Weight Loss Following Bariatric Surgery? A Systematic Review and Meta-analysis of Randomized and Nonrandomized Trials. Obesity Surgery 2012 Nov 22 (11)

2

Bariaatriline rehabilitatsioon kliinilise psühholoogi poolt ei viinud suuremale kaalulangusele 1 a peale operatsiooni

Ogden et al. The Impact of Psychological Support on Weight Loss Post Weight Loss Surgery: a Randomised Controlled Trial. Obes Surg. March 2015, vol 25(3)

3

10 nädalane preoperatiivne kognitiiv-käitumuslik teraapia ei paranada 4 a kaalulangust, elukvaliteeti ega vähenda söömishäirete esinemist

Hjelmesath et al. Effects of Cognitive Behavioral Therapy on eating Behaviors, Affective Symptoms and Weight Loss After Bariatric Surgery: a Randomized Clinical Trial. Obes Surg. 2019 Jan;29(1)

Toitumis/liikumisnõustamine ja kaalulangus

1

Kaalulangus 1,94 kg suurem

Ren et al. Effect of physical exercise on weight loss and physical function following bariatric surgery: a meta-analysis of randomised controlled trials open. 2018; 8(10)

2

Kaalulangus 4% suurem

Livich et al. Exercise following bariatric surgery: systematic review. Obes Surg 2010(20)

3

Kaalulangus 3,62 kg suurem

Egberts et al. Does exercise improve weight loss after bariatric surgery? Asystematic review. Obes Surg 2012 (22)

4

Toitumis/liikumisnõustamine suurendab kaalulangust 12 kuud peale operatsiooni

Stewart et al. Behavioural Interventions for Severe Obesity Before and/or After Bariatric Surgery: Systematic Review and Meta-analysis. Obes Surg. 2016 Jun;26(6)

Tugigrupid ja mentorlus

1

Tugigruppides osalemine ja lähedaste toetus seostus suurema kaalulangusega

Livich et al. Is social support associated with greater weight loss after bariatric surgery?: a systematic review. Obesity Reviews, 2011; 12.

2

Tugigrupid ja psühhoteeraapia seostusid võrdselt suurema kaalulangusega

Beck et al. Do Postoperative Psychotherapeutic Interventions and Support Groups Influence Weight Loss Following Bariatric Surgery? A Systematic Review and Meta-analysis of Randomized and Nonrandomized Trials. Obesity Surgery 2012 Nov 22 (11)

3

Tugigruppides osalevad patsientide KMI langes 42% vs 32% mitteosalenutel

Orth et al. Support group meeting attendance is associated with better weight loss. Obes Surg. 2008 Apr;18(4)

Tugigrupid ja info Eestis

Kadri Villemson 2017

1

Peenemaks.ee

2

Avatud ja suletud FB grupid

3

Toitumine.ee

4

Fitlap.ee

Bariaatrilise patsiendi käsitus enne ja pärast kirurgilist sekkumist

Eesti ravijuhend

Preoperatiivselt

9 	Hinnake patsiendi ravisoostumust (valmisolek muuta püsivalt oma eluviisi), mis aitab patsiendil vastu võtta informeeritud otsust, kuid ei mõjuta otseselt ravitulemust.	
10	Sõeluge enne operatsiooni psüühikahäireid standardiseeritud ja valideeritud hindamisvahenditega.	
11 	Psühhiaatriliste häirete ilmnemisel alustage nende raviga preoperatiivselt ja soovitage operatsiooni edasilükkamist häire kontrolli alla saamiseni.	
12	<u>Söömishäire</u> ja <u>kontrollimatu söömiskäitumisega</u> inimestel kaaluge preoperatiivselt kognitiivkäitumuslikke ravimeetodeid, et soodustada operatsioonijärgset ravisoostumust.	
13	Patsiendi osalemine enne operatsiooni erinevates käitumuslikes kaalulangetamise programmides ei ole lõikuse eelduseks, sest puuduvad tõendid selle kaugmõju kohta bariaatrilisele ravitulemusele.	
14 	Soovitage patsiendile enne operatsiooni bariaatrilise väljaõppega õe konsultatsiooni, mille käigus käsitletakse operatsioonijärgset toitumist ja liikumist.	

Postoperatiivselt

16	Toimetuleku parandamiseks operatsioonijärgse eluviisi muutusega (toitumine, liikumine) julgustage patsienti osalema patsientide tugirühmas. Kontrollimatu söömiskäitumisega patsiendile soovitage kognitiivkäitumuslikke ravimeetodeid.
17	Jätkake enne operatsiooni alustatud psühhiaatriliste häirete ravi ja jälgimist ka pärast operatsiooni.
18	Hinnake patsiendi terviseseisundit pärast operatsiooni esimese aasta jooksul vähemalt kolm korda ja edaspidi vähemalt kord aastas (sh toitumis- ja liikumisnõustamine).

Ja see pole veel kõik...

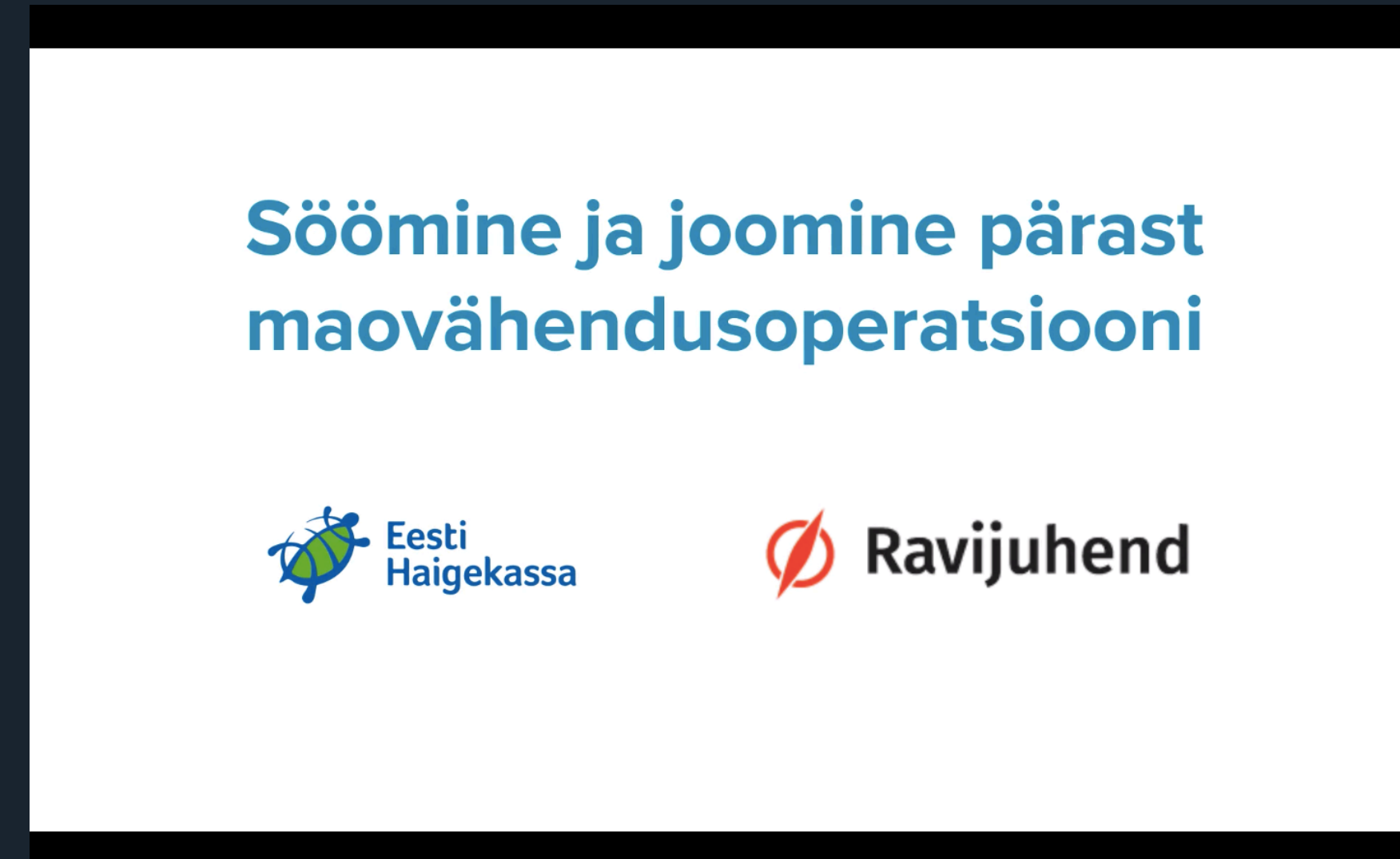
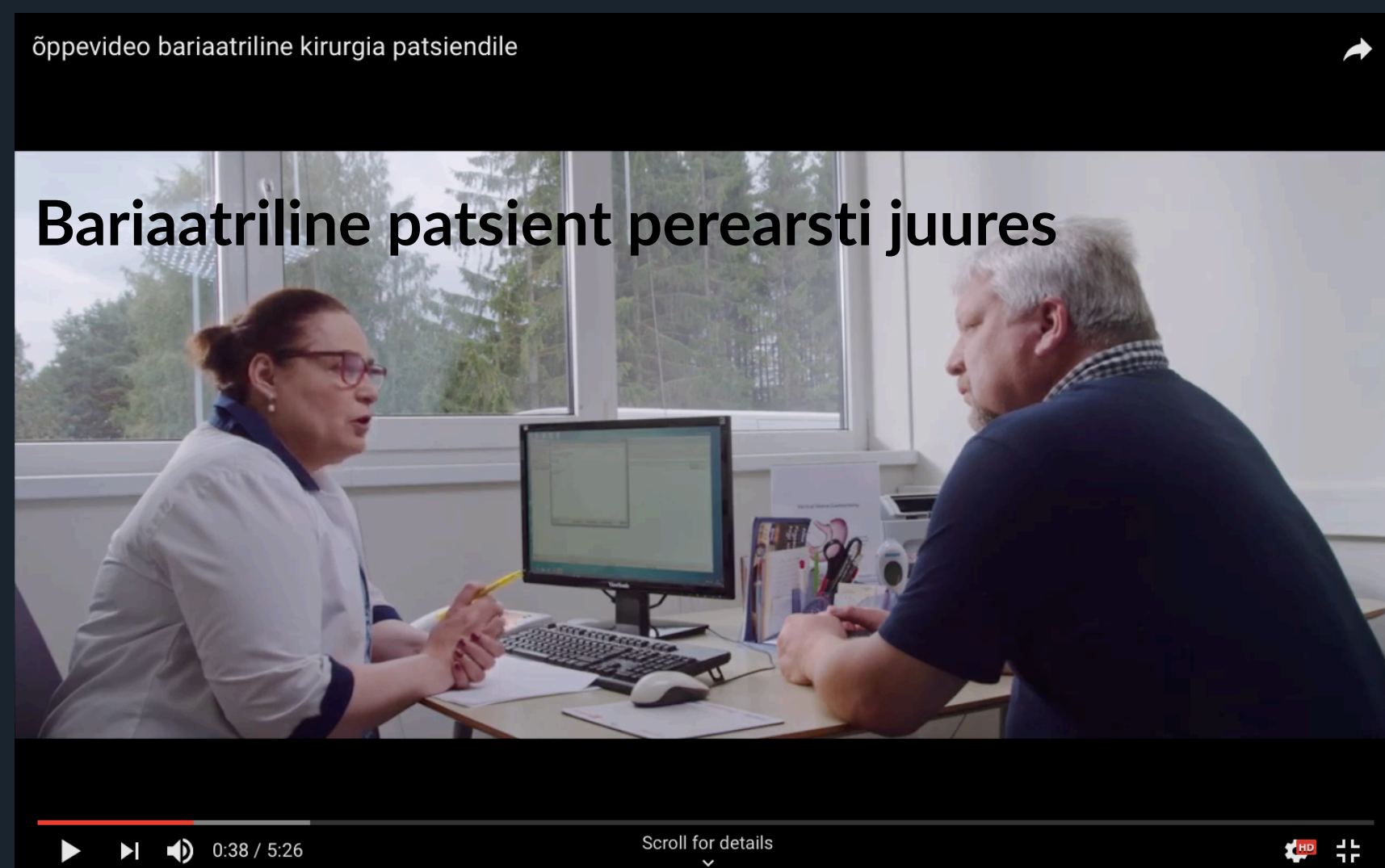
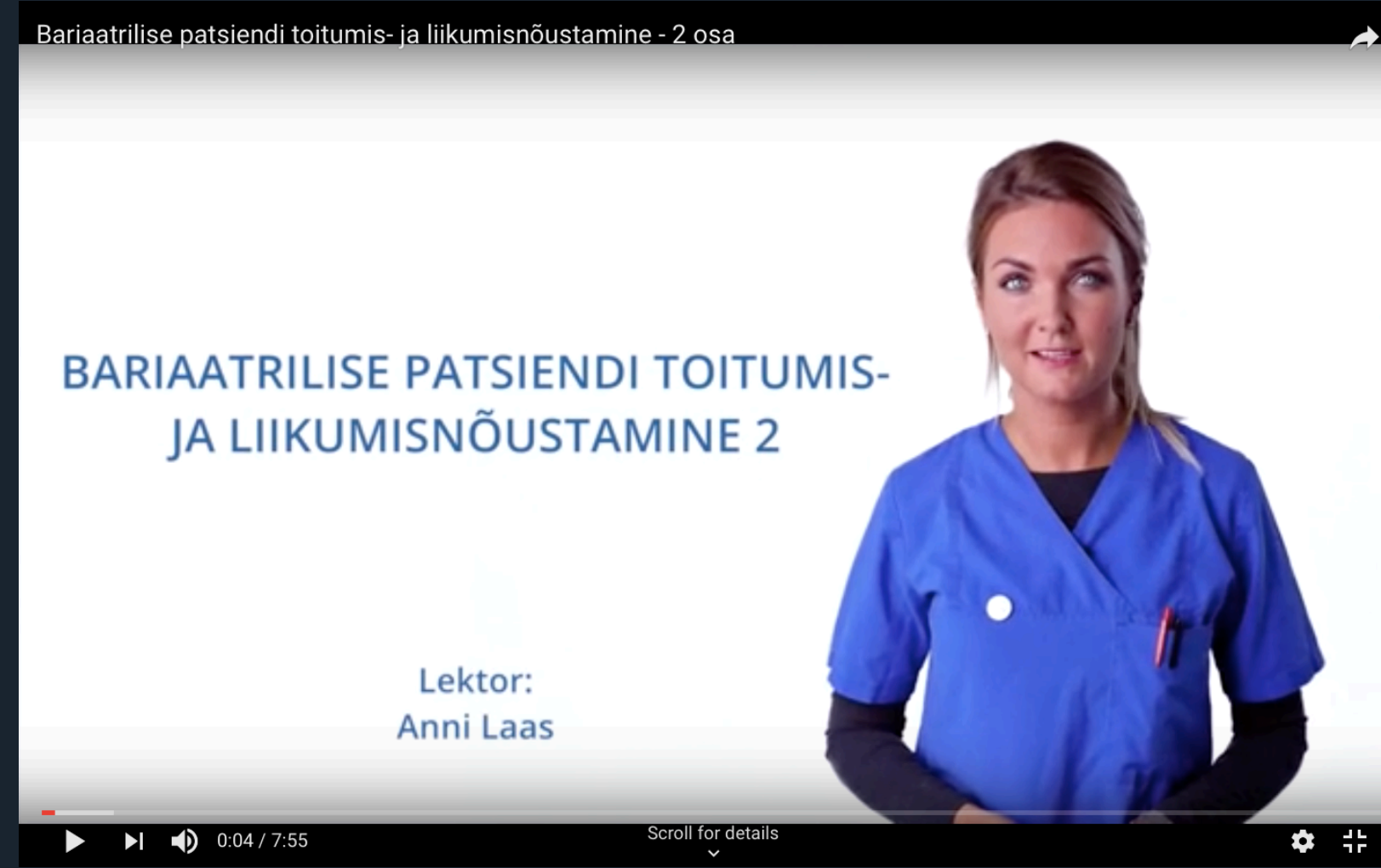

Bariaatriliseks operatsiooniks valmistumine ja elu pärast operatsiooni

Sisukord

<u>Eessõna</u>	4
<u>Peamised soovitused</u>	5
<u>Mis on bariaatriline kirurgia ja millal seda võiks kaaluda?</u>	7
<u>Kirurgilise ravi meetodid</u>	8
<u>Ettevalmistus bariaatriliseks operatsiooniks</u>	13
<u>Elu pärast operatsiooni</u>	15
<u>Järelkontrollid</u>	23
<u>Toitumispäeviku näidis</u>	24
<u>Kasulik lugeda</u>	25
<u>Kasutatud kirjandus</u>	26

Lisaks sellele...

Kokkuvõte

Ravijuhendid soovitavad multidistsiplinaarset lähenemist bariaatrilistele patsientidele sh psühhosotsiaalsete probleemide adresseerimist, kuid konkreetseid aja - ja tegevuskavu ei anta.

Hea kvaliteediga uuringuid tõenduspõhise, kulutõhusa ja enim tervisekasu andva perioperatiivse programmi loomiseks konkreetsete sekkumiste, nende sageduse ning kestuse tasemel ei ole.

Rahvuslikud ravijuhendid kombineerivad empiirilised andmed olemasolevate tõenditega arvestades kohalikke olusid, loovad raamistiku ja kaardistavad olemasolevad teadmised.